

Mám krásnou vyhlídku. Sedím u okna a pozoruji podzimní barvy lesnatých kopců naproti. Před okny mám císařskou silnici ku Praze.

Smráká se pomalu a silnice je tichá před příchodem těch, 5
kteří se budou vraceti z práce. A co chvíli zalomozí to v dálce. Automobil se přežene, zanechávaje za sebou bílý, vlající a vlnitý ocas prachu.

Co chvíli! Jsou mezi nimi elegantní i nemotorné, tiché i hlučné. Některé pískají, jiné troubí. A jeden z nich dává 10
výstrahu varhanovým akordem.

Sedím u okna a přemýšlím. Co všechno se stane, až automobil bude zcela všedním dopravním prostředkem. Jaké 15
podivuhodné změny se uskuteční v našich zvycích a mravech, v sociálních i hospodářských poměrech. Až mu nebudou stačiti dosavadní silnice! Až... nu, fantazie pohodlně pracuje u okna při soumraku.

Když je člověk pod střechou, v zátíší, pohlíží klidně i na ty nejhorší automobilové obludy páchnoucí, ohlušující, zahalující silnici a vše, co se sune pomalu po ní, mračny 20
prachu. Může v nich viděti první pozdravy nové budoucnosti.

Hůře soudí ten, kdo se dostane do středu páchnoucího prachového mračna — takhle třeba v horké srpnové odpoledne. Většina lidí pocituje to jako sociální křivdu. Jakže! 25
Takový boháč, jehož celým denním úkolem je dáti několik rozkazů nebo sestaviti několik finančních kalkулů, nejenže dostane se stokrát, tisíckrát rychleji kupředu, on, jenž má tolik zbytečného času, ale ještě zahrnuje mě oblaky prachu a benzínového zápachu, mě, který musím pracovati duševně, divže se mně hlava nerozskočí, nebo tělesně v opravdovém potu tváři.

Těžko se člověk zlosti ubrání, hlavně když nemá ani těch čtrnáct halířů „na elektriku“. Stává se mi to někdy.

Ale u okna doma v podvečer, když je člověk syt a má 35

snad sklenici piva před sebou a dobře hořící fajfku mezi zuby, zapomíná rychle, že sám dostal již mnohokrát takový automobilový políček, po němž se důkladně zakuckal.

Je smířlivě naladěn. A dojat dokonce obětí, kterou nebozí kapitalisté přinášejí pokroku.

Prosím vás, není to maličkost sednouti si na záda takové prskající a supající obludy. Její kovové vnitřnosti nejsou sice žádným tajemstvím pro dobrého šoféra, ale nějaké nepředvídané hrk-hrk z dopuštění božího — a co teď s obludou? Ne a ne hnouti se z místa. Pan kapitalista musí jít pěšky a drahé peníze zaplatí za správkou rozmarné bestie.

To je však oběť nepatrná. Což když obluda dá se do střemhlavého útěku! Pan kapitalista za to přece nemůže. Kdopak na světě jedná rozvážně, ne-li on. A ta splašená mrcha nezastaví se ani před člověkem kteréhokoliv pohlaví. Rozdrtí pocestného, rozdrtí mlékačku i s vozíkem a se psy. Pan kapitalista má opletačky se soudem a jeho útlocitná manželka nemůže se od té doby (viz letošní *Simplicissimus*) ani podívatí na guláš.

Vrchol obětavosti jest ovšem, když sám pán zlomí si ruku nebo nohu. Ani se nenadál, a už leží ve škarpě. Může býti třeba arcivévodou nebo panujícím knížetem. Továrny na auto činí se sice ze všech sil, ale pro nepředvídané překážky nepodařilo se jim dosud vcepovati automobilům loajálního ducha.

Tedy konkluze jest jasná: Když bohatí nelekají se žádné oběti, nesmíme ani my, chudáci, zůstatí pozadu. Jsme dávno proslulí tím, že veškeren pokrok opírá se o nás, tož: nechť zmlknou zlolajná ústa. Uvědomějí občané ponesou svůj díl oběti na oltář pokroku hrdinně a bez reptání. Jsem přesvědčen, že brzo budeme čisti, že občan, jemuž automobil vymáčkl vnitřnosti z těla, neomdlel, nýbrž zvolal: Ať žije automobil!

Nezapomínejme, že dnešní automobily jsou ještě nemluvnata. Mužné bytosti vyspělých údů a ladných tvarů teprve se zrodí. Silné a vážné, mužské pohlaví automobilu, pro dopravu zboží. Lehké a útlé, čilé a milostné pohlaví ženské, pro dopravu osob.

Císařské a okresní silnice jim nepostačí. Nové, široké silnice budou se stavěti pro jejich bláznivě rychlou jízdu. Jejich nesčetné signály utvoří pospolu novou harmonii. A každý člověk tolik se v nich nasedí, že několik hodin cpůze bude mu vzácnou, nedělní rozkoší.

5

Jasně vidím do budoucnosti. Automobil za automobilem sune se v závratné rychlosti a skoro neslyšně po široké asfaltované třídě, na níž není jediného chodce. Oko a ucho pozorují jen šum všemožných barev. Živý a měňavý pás chvěje se nepřetržitě přede mnou. Na okamžik řidne: vidím jen tancující skvrny. Ale jen zcela nepatrný okamžik. Již opět chvěje se přede mnou široká třepotavá duha. Zdá se, že nastává soumrak. Barvy šednou poněkud. Ztrácejí svou živost. Vtom vyskočilo na duze červené světlo. A ještě nezmizelo, když jako na povel celá duha zaplála. Orgie pestrých horizontálních blesků počala...

10

15

Dostal jsem silnou ránu do hlavy. Rozbité sklo zařinčelo za mnou. Mnu si oči ve tmě.

Chladný vzduch tmavého večera cítím ve tváři.

Aha! Usnul jsem, ztratil rovnováhu na židli a padl hlavou do okna...

20

Automobil hučí a troubí přede mnou ve tmě. Žlutá zář žene se mimo okno. Vidím dělníky na ozářené silnici. Vracejí se z práce.